

For mange er kalt, men få er utvalgt

Herren har et ønske med oss alle og det er at vi skal bli frelst. *"Han som vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse."* (1.Tim.2,4). Samtidig sier Jesus at det er få som blir frelst. De aller fleste går fortapt. Det er en fryktelig realitet, men det er Jesus som sier det. *"Gå inn gjennom den trange port! For vid er den port, og bred er den vei som fører til fortapelsen, og mange er de som går inn gjennom den. For trang er den port, og smal er den vei som fører til livet, og få er de som finner den."* (Mt.7,13f). Jfr. Lk.13,23f. Derfor må vi spørre hverandre innfor Guds åsyn:

*Men Jesus, er jeg en av dem,
vil du meg kalle din?
Står jeg for deg som hine fem
med lys i lampen min?
Å, la meg ei til hvile gå
før derom jeg kan visshet få,
før du kan få det svar av meg:
Du vet jeg elsker deg!* (sangboken 513).

Vi møter uttrykket *"For mange er kalt, men få er utvalgt."* to steder i Det Nye Testamentet. Det ene stedet står i Mt.20,16 om lignelsen om arbeiderene i vingården. Det andre stedet er i Mt.22,14 hvor vi møter lignelsen om kongesønnens bryllup.

Vi skal se på begge disse lignelsene. Før vi gjør det må vi gjøre en språklig anmerkning: *"utvalgt"* i språket hos Matteus betyr å ha hørt og tatt imot det en har hørt. Noe annerledes er språkbruken hos Paulus. *"Kalt"* i apostelen Paulus' språkbruk betyr det samme som *"utvalgt"* hos Matteus." (Øivind Andersen).

I denne artikkelen kommer vi til å benytte oss av ordene kalt og utvalgt som vi møter det hos Matteus.

Djevelen bevarer oss i sin fred

Hva er grunnen til at så få blir frelst? Det kan være flere årsaker til det. Men en viktig grunn er det som står i Lk.11,21 *"Når den sterke med våpen vokter sin egen gård, får hans eiendom være i fred.."* Hvem er *"den sterke med våpen"*? Det er djevelen. Hvem er *"sin egen gård"* som han vokter? Det er de som er uomvendt, og som han har i sin makt. Da står det at da *"får hans eiendom være i fred."* Det betyr at djevelen bevarer oss i sin fred.

Jeg minnes noe da jeg begynte å gå i sammen med hun som er min kone i dag. Det var en av de første gangene hun besøkte meg på mitt hjemsted. Da var det vekkelsemøter i kirken der jeg bodde. Vi gikk dit en kveld. På slutten av møte oppfordret talerne de som ville bli en kristen, eller ønsket samtale, til å komme frem. Hun spurte meg om jeg ikke ville gå frem? Jeg sa nei. Så sier hun at jeg kan følge deg. Da ble jeg noe trassig, og sa bestemt nei, dette ville jeg ikke. Men det var en ting som stod ganske klart for meg etter den kvelden: Nå kaller Gud! Dette kjente jeg, Gud ville ha meg i tale. Hvorfor tok ikke jeg imot Jesus den kvelden? Det er fordi vi leste fra Lk.11 *"Når den sterke med våpen vokter sin egen gård, får hans eiendom være i fred.."* Djevelen bevarte meg i sin fred.

Det blir sagt at den uomvendte har ingen fred. Det sies også at en som ikke er en kristen må leve et tomt og meningslaust liv. Det er ikke sant. Jeg hadde fred og hadde et godt liv før jeg ble en kristen. Jeg var glad og tilfreds. Hvorfor var jeg det? Det var fordi djevelen bevarte meg i sin fred. Det var riktignok en dødens fred, men allikevel var det en fred.

Hinder for å bli frelst

Når vi leser dette verset at *"mange er kalt, men få er utvalgt."* må det sees i sammenheng som dette verset står i. Vi skal først stanse for lignelsen om kongesønnens bryllup. Det var *"en konge som gjorde bryllup for sin sønn. Han sendte sine tjenere ut for å kalle de innbudte til bryllupet. Men de ville ikke komme."* (Mt.22,2f.). Tenk å få innbydelse å komme i bryllup til selveste kongen, men de sa nei. Enda verre er det når denne kongen er Jesus selv, og de avviser Ham.

Hadde vi sett oss tilbake, la oss si 100 år så ville vi ha oppdaget at mange ting var forskjellig fra i dag. Mange ting som da var synd, blir gjort i dag, av kristne, med den største selvfølgelighet. Synden er stor. Vi er i ferd med igjen å bli et hedensk folk, som Sodoma, der hor i forskjellige former møter oss gjennom forskjellige medier. Vi har ugudelige lover som vedtaes. Det skal understrekes om ugudeligheten er stor, så vil teksten om kongesønnens bryllup fortelle oss at det som hindrer folk i å bli frelst er arbeid- og familielivet. *"Men de brydde seg ikke om det og gikk sin vei, en til sin åker, og en til sin handel."* (Mt.22,5).

Her tenkes det på en bonde som skulle ut på åkeren, den andre var en handelsmann. Vi har også en parallelltekst i Lk.14,18-20 *"Men alle som én begynte de å unnskyldte seg. Den første sa til ham: Jeg har kjøpt en åker og må gå og se på den. Jeg ber deg: Ha meg unnskyldt! En annen sa: Jeg har kjøpt fem par okser, og går for å prøve dem. Jeg ber deg: Ha meg unnskyldt! Og en tredje sa: Jeg har tatt meg en hustru, og derfor kan jeg ikke komme."* Vi ser også her at arbeid- og familielivet hindrer folk i å omvende seg til Jesus. Det er så mange ting som hører dette jordelivet til som de er opptatt med.

Det står i Mt.22,5 *"Men de brydde seg ikke om det og gikk sin vei,"* Hvordan kan vi gå vår vei ifra Jesus? Vi skal undersøke hvordan det står til med gullkantene på vår bibel. Når bibelen er ny er den fin med flotte gullkanter på permen. Er de der fortsatt betyr det at bibelen blir sjelden eller aldri brukt. Hva vitner det om? Det vitner om at Jesus ikke betyr noe for en. Det er fordi troen skapes i hjertet gjennom forkynnelsen! Og vel å merke gjennom forkynnelsen av ordet om Jesus, ved Kristi ord. Ordet om Jesus taler ikke bare om Jesus, men Jesus kommer selv personlig til oss gjennom dette ord! Derfor må vi ta til oss dette ordet gjennom det ord som vi finner i bibelen.

Når vi tenker på lignelsen om kongesønnens bryllup så betyr kalt de som hørte innbydelsen, men de avviste den. La oss ikke gjøre det. Det blir fryktelig hvis det skulle skje. *"Se til at dere ikke avviser ham som taler! For unnslipp ikke de som avviste ham som talte på jorden, hvor meget mindre skal da vi unnslippe om vi vender oss fra ham som taler fra himmelen."* (Hebr.12,25).

Utvalgt betyr de som hørte innbydelsen og som tok imot. Spørsmål er om vi har tatt imot Jesus, da er vi utvalgt.

Arbeideren i vingården

Det andre stedet vi møter uttrykket *"For mange er kalt, men få utvalgt"* er i Mt.20,16 om arbeideren i vingården, og der er situasjonen den at det er en husbond *"som gikk ut tidlig om morgenen for å leie arbeidere til sin vingård. Da han var blitt enig med arbeiderne om en denar for dagen, sendte han dem av sted til vingården."* (v.1 og 2).

Så kalte han arbeidere utover dagen, noen ved den tredje time, noen ved den sjette og niende time. Til slutt kalte han noen ved den ellefte time.

"Da det var blitt kveld, sa eieren av vingården til forvalteren: Kall arbeiderne fram og gi dem lønnen. Begynn med de siste og fortsett til de første." (v.8). Spørsmålet var hvor mye de siste skulle få, de hadde jo ikke arbeidet mer enn en time? Så viser det seg at de siste fikk også en denar. Det vi ser av lignelsen er at den er preget av menneskelig tankegang. De prosteterer og sier:

”Disse siste har bare arbeidet én time, og du stiller dem likt med oss, vi som har båret dagens byrde og hete! Men han svarte en av dem og sa: Venn, jeg gjør deg ingen urett! Ble du ikke enig med meg om en denar? Ta det som ditt er, og gå! Men jeg vil gi denne siste det samme som deg. Har jeg ikke lov til å gjøre med mitt hva jeg vil? Eller er ditt øye ondt fordi jeg er god? Slik skal de siste bli de første, og de første de siste. For mange er kalt, men få utvalgt.” (Mt.20,12-16).

Hva handler denne lignelsen om? Er dette bare en lignelse om å arbeide i Guds rike? Nei! Selv om vi må understreke at en hver som er kommet til tro på Jesus er født inn i vingården. Da legges det med en gang en nød i hans hjerte at andre må bli frelst. Det er underlig å høre når ungdommer er kommet til tro på Jesus, så kan vi høre de ber slik: ”Kjære Jesus, du må frelse mor og far”

Men det denne lignelsen egentlig handler om er at Jesus vil lære oss at i Guds rike lønnes det ikke etter innsats men av nåde.

Det disse siste arbeiderne tenkte var sikkert, at vi har ikke gjort oss fortjent til noe som helst, vi har bare arbeidet her en time. Hva skjer? De får en hel daglønn som en gave.

De som ikke hadde rett til noe lønn, fikk en annen rett. De fikk nådens rett.

”Lenge jeg tenkte Gud ikke skjenkte nåde til den som fattedes alt.” Men det er nettopp til den som ikke har fortjent noe som får nåde. I Guds rike er det en annens rett enn fortjenestens rett som gjelder, det er nådens rett. Det er den rett som Jesus har skaffet meg, der Han gikk i ditt sted og byttet med deg.

”Men alle dem som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn.” (Joh.1,12). Jesus har gitt meg en rett som ikke hviler på meg, men på hva Jesus har gjort for meg. Jfr. Jes.42,1-4.

Når vi skal forstå hva utvelgelse er for noe så handler det ikke hva jeg har klart å prestere for at Gud skal finne noe i meg som han er fornøgd med. *”For til Moses sier han: Jeg vil vise miskunn mot den jeg miskunner meg over, og være barmhjertig mot den jeg forbarmer meg over. Altså: Hvem han vil, den viser han miskunn, og hvem han vil, den forherder han.”* (Rom.9,15.18).

Utvalgt i Kristus

Utvelgelsen har flere sider. Det gjelder det som ikke direkte angår vår frelse. Abraham og hans ætt ble utvalgt til å bli et særskilt eiendomsfolk. Jakob ble utvalgt framfor Esau. David ble utvalgt framfor Saul. Går vi til Det Nye Testamentet leser vi om de 12 apostlene som ble utvalgt som Guds særlige vitner. Paulus ble et utvalgt redskap til å gå til hedningene med Guds ord.

Når vi taler om utvelgelsen er det vel ikke dette vi først tenker på. Vi tenker vel helst på det som går på Guds nådes utvelgelse til vår frelse.

Da blir mange urolige og tenker at tenk hvis jeg ikke er utvalgt til å bli frelst, da nytter det ikke for meg hva jeg foreta meg. Da er livet tomt og meningslaust. Jeg kommer til å gå fortapt, fordi jeg ikke er blant de utvalgte. Så er andre som tenker at hvis jeg er blant de utvalgte, da blir jeg frelst til slutt allikevel. Da har det ikke noe hast å omvende seg, fordi jeg er jo utvalgt, og alt vil bli godt til slutt. Så kan jeg bare leve livet her som det passer meg, så tar Gud meg til slutt inn i sin himmel, fordi jeg er utvalgt.

Er det slik utvelgelsen foregår at Gud sitter i himmelen og peker ut hvem Han vil ha med seg i himmelen en dag? Nei! Det er ikke slik det foregår.

Det første vi skal merke oss angående utvelgelsen er et ord som står i Ef.1,4 *”For i ham har han utvalgt oss før verdens grunnvoll ble lagt, for at vi skulle være hellige og ulastelige for hans åsyn.”* Det står ikke at han har utvalgt oss, slik leser mange dette verset, men det står *”For i ham har han utvalgt oss før verdens grunnvoll”* Utvelgelsen er en utvelgelse i Jesus.

I Kristus er hele menneskeheten utvalgt til frelse. Dette er den altomfattende utvelgelsen. Jesus var utvalgt og bestemt til å bære alle våre synder. (Lk.9,35). Han var den utvalgte til å gå i vårt sted, og gjenopprette fallet og gjøre alt godt igjen, så ”vi skulle være hellige og ulastelige for hans åsyn.” (Ef.1,4).

”Før vi ble skapt, før verdens grunnvoll ble lagt, da vi verken hadde gjort ondt eller godt – valgte Gud oss ut i Kristus til hans barn og arvinger til den evige frelse. Denne utvelgelsen er det kraftigste tordenslag fra himmelen mot alle gjerningers fortjeneste overfor Gud. Ved dette tordenslaget burde vi endelig en gang våkne opp fra vår evige innbilning om at Guds nåde skal være avhengig av oss, av vår kristelighet og våre gjerninger. Han valgte oss ut i Kristus før verdens grunnvoll ble lagt. Da kommer vi for sent med alt vi måtte ha fortjent. Å, evige nåde!” (C. O. Rosenius).

Det at Gud har utvalgt oss i Kristus, betyr at vi bare i ham blir velbehagelige for Gud og utvalgt. *”Den som har Sønnen, han har livet. Den som ikke har Guds Sønn, har ikke livet”.* (1.Joh 5,12).

Hva beror utvelgelsen på?

I Rom.9 har vi det viktigste stedet om utvelgelsen. Det står et ord i Rom. 11,7 *”Hva så? Det som Israel søker etter, har de ikke nådd. Men de utvalgte har nådd det.”* Hva er det Israel ikke har nådd? De søker jo etter det, men allikevel har de ikke nådd det. Svaret på det finner vi i Rom.9,31f. *”Israel derimot, som søkte rettferdighetens lov, kom ikke fram til denne lov. Hvorfor? Fordi de ikke søkte den ved tro, men ved gjerninger. De støtte mot snublesteinen,”* Så går vi tilbake til Rom.11,7 igjen hvor det står at *”de utvalgte har nådd det”* Hva er det de utvalgte har nådd som Israel ikke har nådd? Svaret på det finner vi i Rom.9,30: *”Hva skal vi da si? Jo, at hedningene, som ikke jaget etter rettferdighet, de har funnet rettferdighet, men det er rettferdigheten av tro.”* Hva er det dette skal fortelle oss? Jo, at Gud har ikke utvalgt gjernings vei til frelse. En kan streve så mye en vil på den vei, en kan leve et fint liv, og gjøre så godt en kan, men allikevel går en fortapt. Hvorfor? Det er fordi Gud har ikke utvalgt den vei, men kun den vei der vi tror på Jesus, og setter vår lit til hans fullbrakte verk på golgata. *”Så beror det altså ikke på den som vil eller på den som løper, men på Gud, som viser miskunn.”* (Rom.9,16).

I 1.Tess.1,4-6 leser vi om Paulus som med stor sikkerhet sier *”vi vet jo at dere er utvalgt, brødre, dere som er elsket av Gud.”* Hvordan kan Paulus si dette så sikkert, hva bygger han dette på, når han skriver til leserne i Tessalonika? Svaret finner vi i v.5 og 6.

”For vårt evangelium kom ikke til dere bare i ord, men også i kraft og i Den Hellige Ånd og med full overbevisning. Dere vet selv hvordan vi var hos dere for å være dere til gagn. Og dere ble våre og Herrens etterfølgere, idet dere tok imot Ordet under stor trengsel med glede i Den Hellige Ånd.”

I vers 5 taler han om et evangelium, og i v.6 står det at dette evangelium ble tatt imot. Det er på den bakgrunn vi er utvalgt.

For et å bruke et bilde om utvelgelsen kan vi skrive ”kalt” på en lapp som vi fester over døren. Så går du gjennom døren, og på den andre siden henger du en lapp med ”utvalgt” på.

”Jeg er døren. Om noen går inn gjennom meg, skal han bli frelst.” (Joh.10,9).

Det fortelles om en tenåringsjente som hadde vært på møte. Jesus hadde blitt stor for henne, og hun gikk hjem etter møte og sang på den sangen *”Han er min glede, han er min sang, ham vil jeg prise livsdagen lang. Ham skal jeg evig love hos Gud, han er min brudgom, jeg er hans brud.”*

Så var det noen verdslige ungdommer som hadde fulgt etter henne, og som ville holde litt ap med henne, og da hun sang denne sangen, utbrøt den ene av ungdommene. *”Det var litt av ei brud han fikk”* (det var fordi hun ikke var særlig pen), og så lo de. *”Ja, sa hun, jeg vet det er*

mye galt med meg, men det var Han som valgte meg” Tenk, Jesus har valgt meg, og vil ha samfunn med meg, det er stort.

”Du har deg valgt en fattig brud, men valget var jo ditt, jeg bærer dog et kongeskrud, for se alt ditt er mitt”

Han velger ut den han vil. Og nå har det behaget ham å velge ut dem som tror på hans Sønnns navn. Ikke dem som selv vil fortjene himmelen. Dette er Guds evige utvelgelse.